

ADALET ve KALKINMA PARTİSİ T.B.M.M. Grup Başkanlığı
Tarih : 18/6/2021
Sayı : 149

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Ceza Muhakemesi Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifimiz ve gerekçesi ekte sunulmaktadır.
Gereğini arz ederiz.

 Numan KURTULMUŞ İstanbul Milletvekili	 Yusuf BEYAZIT Tokat Milletvekili

Fatihah
FATİH ŞAHİN
Ankara M.V.

Müjgan
Hayati YAZICI
Rize Milletvekili

ERKAN KANDEMİR
İstanbul M.V.

Mustafa CANBEY
Balıkesir M.V.

Bengin
ÖZLEM ZENGİN
Tokat M.V.

İshak GAZEL
Kastamonu M.V.

Ali İhsan YAVUZ
SAKARYA M.V.

Tahir Akyürek
Konya M.V.

Leyla Usta
Leyla Şahin Usta
Konya M.V.

Figül TAŞCI
Ordu Milletvekili

M. Hüseyin
Pakize Mutlu Aydemir
Balıkesir M.V.

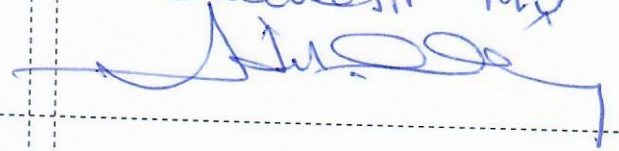
Ömer ÖZDEMİR
Bartın Milletvekili

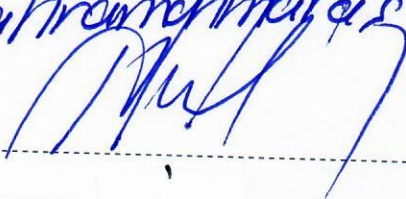

Yusuf BASER
Yozgat MV

Ali GEDİK
Balıkesir MV

Ahmet DEDEMİR
Kahramanmaraş

Orhan YAGIN
Ankara Milletvekili

Tolay KAYMAZCA
İstanbul Milletvekili

Emrullah İSLER
Ankara MV.

Behir Kuvvet ERM
Aydoğdu MV.

Zafer İŞİK
Bursa Milletvekili

Emine YAVUZ GÖRGEÇ
Bursa MV

Yiğit SEKER
Kocaeli Milletvekili

Şişhan Kaya
Erzurum MV.

Zehra Toskesenlioglu BAN
Erzurum Milletvekili

İbrahim YURDUKULBEREN
Afyonkarahisar Mu

M. Müfit AYDIN
Bursa Mu

Belgin UYGUR
Balıkesir Mu
UUM

F. Nalib FIRAT
UUM

Şuğra ÖZGÜR
Refik ÖZEN
Bursa Mu.

Ahmet ÇAKIR
Maden Mu

İsmail Emrah KARAYOL
Kayseri Mu.

Remezan ÇEKİR
Kırıkkale Mu

Kadir AYDIN
Giresun Mu

Murat ARSLAN
Tokat Mu.
Murat

Yavuz Subaşı
Balıkesir Mu
UUM

Av. Serap YAŞAR
İstanbul Milletvekili
Serap

Fatma Aksal
Edirne Mv
F. Aksal

Abdullah Akdemir
Erzurum Mv.
Akdemir

Abdullah GÜLER
İstanbul Mv.
A. Güler

Pelin YAĞCI
Bilecik Milletvekili
Pelin Yağcı

M. Sait KIRAZOĞLU
Gaziantep Milletvekili
M. Sait Kirazoğlu

Habibe ÖCAL
Karaman Milletvekili
Habibe Öcal

Özgül
Çiğdem KOCAGÜL
Telukdağ Milletvekili
Özgül

Mehmet Emin KURBAT
İstanbul Mv.
Mehmet Emin Kurbat

Selim GÜLTEKİN
Niğde Milletvekili
Selim Gültekin

Hamdi UGAR
Zonguldak Mv
Hamdi Ugar

Semra EKİNCİ
Sivas Mv
Semra Ekinçi

Ahmet CEBELGİN
Zonguldak
Ahmet Cebelgin

Behar AJVAZOĞLU
Trabzon Mu.

Serik COKA
Trabzon Mu

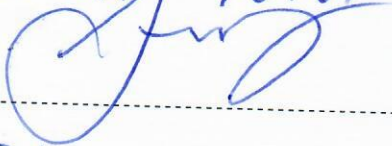
Jülide İskenderoğlu
Çanakkale Mu.

Uğur YAVUZ
Aydın Mu.

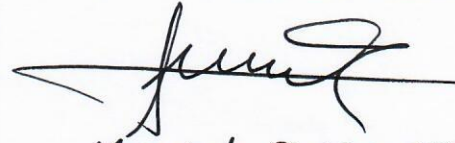

Cemal Bekle
İzmir Mu.

Pabri ÖZTÜRK
Giresun Mu.

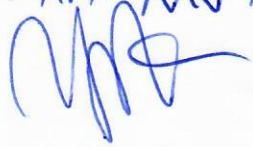

Gülşay SAMANCI
Konya M.V

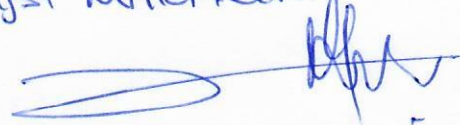

Mucanıt DUEMUSOĞLU
Osmaniye Milletvekili

Yılmaz TUNÇ
Bartın Mu.

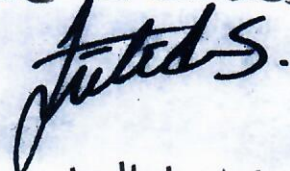
Feyzi BERBEREK
Bingöl Milletvekili

Veysel EROĞLU
Afyonkarahisar M.V.

Jülide SALİROĞLU

Adana Milletvekili

Hüseyin Yayman Hatay Mr.
Yayman

Y. Ali A. J.
Yalçın AKDOĞAN
Ankara Mr.

Lütfiye Selva GAN
Ankara Milletvekili
L. Selva Gan

GENEL GEREKÇE

İnsan hakları, en genel ifadeyle kişinin insan olarak var olmasından kaynaklanan vazgeçilemez ve göz ardı edilemez doğal kazanımlarını ifade etmektedir. Bu kazanımları koruma ve geliştirmede en etkili ve güvenceli ortamı sağlayan evrensel ilke ve kurallar, hukuk devletinde bulunmaktadır. Hukuk devletinin meşruiyeti, evrensel nitelikteki değerler ile temel hak ve özgürlükler perspektifinde saklıdır. Hem bireysel gelişim hem de toplumsal ilerleme ancak hukuki güvenliğin sağlandığı bir hukuk devleti modelinde mümkün olduğundan günümüz hukuk düzenleri, insan haklarını bahşeden değil, insan hakları temeline dayanan bir kurallar sistemi oluşturmak mecburiyetindedir.

Bu bağlamda, temel hak ve özgürlüklerin daha etkin korunması, yargı bağımsızlığı ve tarafsızlığının geliştirilmesi, hukuki güvenliğin güçlendirilmesi, adalete erişimin kolaylaştırılması, makul sürede yargılanma hakkının gözetilmesi, yargıya güvenin artırılması ve insan odaklı hizmet anlayışının geliştirilmesi, günümüzde ana ilke ve değerler olarak kabul edilmektedir. Ülkemizde 2002 yılından günümüze kadar aralıksız bir şekilde süregelen reform iradesi de, bu ilke ve değerlerin geliştirilmesinin somut bir tezahürüdür. Adalet Bakanlığınca hazırlanan ve Sayın Cumhurbaşkanımız tarafından; 30 Mayıs 2019 tarihinde açıklanan Yargı Reformu Strateji Belgesinde vizyon olarak “güven veren ve erişilebilir bir adalet sistemi” vurgulanırken, 2 Mart 2021 tarihinde açıklanan İnsan Hakları Eylem Planında “özgür birey, güçlü toplum ve daha demokratik bir Türkiye” vizyonu ön plana çıkarılmıştır.

Yargı Reformu Strateji Belgesi kapsamında önemli reformlar hayata geçirilmiş; ifade özgürlüğü güçlendirilmiş, hak arama yolları genişletilmiş, soruşturma evresinde tutuklama süresi sınırlandırılmış ve seri muhakeme, basit yargılama, e-duruşma gibi yeni ve etkili usuller ihdas edilmiştir. Ayrıca, şüpheli ve sanık haklarının yanında mağdur haklarını da güçlendiren önemli düzenlemeler yapılmıştır. Kuşkusuz, bundan sonraki süreçte Yargı Reformu Strateji Belgesinde gösterilen amaç ve hedeflerin yanı sıra İnsan Hakları Eylem Planında belirtilen amaç ve hedefler doğrultusunda da faaliyetler yürütülecek, bu Belge ve Plan, yol haritası olarak birlikte esas alınacaktır.

İnsan Hakları Eylem Planının açıklanmasından sonra hazırlanan bu Teklifte, yargı bağımsızlığı ve adil yargılanma hakkının güçlendirilmesi, hukuki öngörülebilirlik ve şeffaflığın geliştirilmesi, kişinin maddi ve manevi bütünlüğü, özgürlük ve güvenliği ile özel hayatının korunmasında daha etkin adımlar atılması ve insan hakları konusunda üst düzey idari ve toplumsal farkındalığın artırılması amaçlarına yönelik olarak öncelikli faaliyetlerin gerçekleştirilmesi hedeflenmektedir.

Türk Ceza Kanununda yaşam hakkını ve vücut bütünlüğünü korumaya yönelik olarak birçok suç yer almaktadır. Bu suçların, kendisine ulaşılması nispeten daha kolay olan mağdurlara, bu bağlamda eş veya yakın akrabaya karşı işlenmesi hali, cezayı ağırlaştırıcı neden olarak düzenlenmiştir. Toplumda karşılaşılan şiddet olaylarının mağdurları arasında, boşanmış eşlerin de bulunduğu gözlemlenmektedir. Boşanma aşamasında eşler arasında ortaya çıkan, büyüyen ve hatta husumete dönüşen anlaşmazlıkların, boşanmadan sonra da devam etmesi veya boşanmış eşlerin, özellikle çocukla kişisel ilişki tesisi sürecinde birbirleriyle temas kurmak zorunda kalmaları, bu tür şiddet olaylarının vuku bulmasını kolaylaştırmaktadır. Bu durum, hayata, vücut dokunulmazlığına ve hürriyete karşı suçlardan; öldürme, yaralama, eziyet ve kişiyi hürriyetinden yoksun kılma suçları bakımından mağdurun boşanmış eş olması halinin cezayı ağırlaştırıcı neden olarak kabul edilmesi ihtiyacını ortaya çıkarmıştır.

Ceza muhakemesi hukukunun temel amacı, insan hakları ihlallerine yol açmadan maddi gerçeğe ulaşmaktır. Bunun için soruşturma ve kovuşturma sırasında anayasal ilkelerin mutlaka göz önünde tutulması, temel hak ve hürriyetlerle ilgili sınırlamaların makul ve ölçülü olması zorunludur. Ceza muhakemesi işlemlerinden beklenen yarar ile muhakeme sürecinde başvurulan tedbirlerin kişi üzerindeki olası etkilerinin orantılı olması gerekmektedir. Anayasa

ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi başta olmak üzere birçok uluslararası metinde yer alan temel ilkeler gözetilerek Ceza Muhakemesi Kanununda bazı düzenlemeler yapılmaktadır.

Ceza yargılamasında kabul edilen koruma tedbirlerinden en ağır olan tutuklama, yargılama sürecinde bir cezalandırma aracı değil, soruşturma ve kovuşturmanın daha etkin yürütülebilmesi için düzenlenmiş bir tedbir niteliğindedir. Mevzuatımıza göre tutuklama, istisnai bir tedbir olup, öncelikli olarak değerlendirilecek husus, tutuklama yerine adli kontrol veya diğer koruma tedbirlerinin yeterli olup olmadığıdır. Bu nedenle, tutuklama tedbirinin uygulanma şartlarına ilişkin ilave düzenleme yapılmakta ve adli kontrol tedbirleri bakımından periyodik inceleme usulü ile azami süreler ve mahsup imkânı getirilmektedir. Böylelikle, kişi hürriyeti ve güvenliğinin korunmasına yönelik güvenceler artırılmaktadır.

Diğer taraftan, sulh ceza hakimliklerinin tutuklama ve adli kontrole ilişkin kararlarına karşı yapılan itirazların incelenmesinde dikey itiraz usulü kabul edilerek, bu kararlara karşı yapılan itirazların asliye ceza mahkemelerince incelenmesi sağlanmaktadır.

Ayrıca, sanığın, yargılama sürecinden haberdar edilme hakkına ilişkin genişletici düzenlemeler yapılmaktadır. Yine ceza yargılaması sisteminde suç mağdurlarının haklarının da en üst seviyede korunması gerekliliği dikkate alınarak, yargılama sürecinden haberdar edilmelerine ilişkin ilave güvenceler getirilmektedir.

Bazı suçlar bakımından özel yetki kuralları belirlemek suretiyle yargılamaların makul sürede sonuçlandırılmasına yönelik ilave tedbirler alınmaktadır.

Ayrıca, seri muhakeme ve basit yargılama usullerinin uygulanması sırasında ortaya çıkan bazı sorunların giderilmesi amacıyla gerekli düzenlemeler yapılmaktadır.

Öte yandan, yeni hükümet sisteminde yürütme erkinin teşkilatlanması ve karar alma süreçlerinin hızlanması ile teknik ve ekonomik imkânların gelişmesinin bir sonucu olarak idare, hizmet sunumunda daha etkin ve hızlı bir konuma gelmiştir. Bu ilerlemenin sonuçlarının doğrudan hissedilebilir kılınması ve birey odaklı yönetim anlayışının kuvvetlendirilmesi amacıyla, İdari Yargılama Usulü Kanunu uyarınca idareye yapılan başvurular bakımından cevap verme süresi kısaltılmakta, vatandaşların hukuki durumlarının bir an evvel belirgin hale gelmesi ve mahkemeye erişim hakkının güçlendirilmesi sağlanmaktadır.

Teklif, Yargı Reformu Strateji Belgesi ile İnsan Hakları Eylem Planı kapsamında belirlenen amaçların gerçekleştirilmesini hedeflemektedir.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu, idareye yapılan başvuruların cevaplandırılacağı süre bakımından genel kanun niteliğindedir. 2577 sayılı Kanunda idarenin cevap verme süresi altmış gün olarak düzenlendiğinden, özel kanunlarda farklı bir sürenin gösterilmediği hallerde bu süre uygulanacaktır. Kanun, idareye yapılan başvurulara altmış gün içinde yazılı olarak cevap verilmesini öngörmek suretiyle başvuruların cevapsız ve sürüncemede bırakılmasının önüne geçilmesini amaçlamıştır. İdari başvuruların yazılı olarak cevaplandırılması zorunluluğu ve idari işlemlerin yazılı olarak bildirilmesi gerekliliği, Anayasanın çeşitli maddelerinde de düzenlenmiş ve dava açma süresinin başlangıcının idarece yapılacak yazılı bildirimle bağlı olduğu hüküm altına alınmıştır.

Bununla birlikte, idari başvuruların herhangi bir nedenle Kanunda gösterilen süre içinde yazılı olarak cevaplandırılmaması ihtimali nazara alınarak, hak arama hürriyetinin güvence altına alınması ve dava açma yollarının işletilebilmesi amacıyla, 2577 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinde, idari başvurulara altmış gün içinde cevap verilmemesi durumunda isteğin reddedilmiş sayılacağı ve dava açma süresinin reddedilmiş sayılma tarihinden itibaren başlayacağı kurala bağlanmıştır.

Hukuk devleti ilkesinin geliştirilmesi ve birey odaklı yönetim anlayışının kuvvetlendirilmesi amacıyla Kanunun 10 uncu maddesinde değişiklik yapılmak suretiyle, idari başvurulara cevap verme süresi altmış günden otuz güne, cevap verme süresinin kısaltılmasına bağlı olarak kesin olmayan cevaplar için öngörülen bekleme süresi de altı aydan dört aya indirilmektedir. Böylece, kişilerin hukuki durumları bir an evvel belirgin hale gelecek ve mahkemeye erişim hakkı kuvvetlendirilmiş olacaktır.

Belirtmek gerekir ki, yapılan değişikliğin idarenin cevap verme süresi bakımından özel kanunlarda yer alan düzenlemelere herhangi bir etkisi olmayacaktır. Bu anlamda özel bir kanunda idarenin cevap verme süresi olarak altmış gün, iki ay veya daha farklı bir süre belirlenmişse söz konusu kanun kapsamındaki başvurular bakımından ilgili kanunda belirlenen süre uygulanmaya devam olunacaktır. Örneğin; 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanununun 15 inci maddesi ile 6491 sayılı Türk Petrol Kanununun 5 inci maddesinde düzenlenen idarenin cevap verme süresi, altmış gün; 2860 sayılı Yardım Toplama Kanununun 9 uncu maddesinde düzenlenen cevap verme süresi ise iki ay olarak uygulanmaya devam edilecektir.

MADDE 2- 2577 sayılı Kanunun “Üst makamlara başvurma” kenar başlıklı 11 inci maddesinin mevcut düzenlemesinde, dava açılmadan önce idari işlemin kaldırılması, geri alınması, değiştirilmesi veya yeni bir işlem tesis edilmesi talebiyle yapılan başvurunun işlemeye başlamış olan idari dava açma süresini durduracağı, bu başvurunun altmış gün içinde yazılı olarak cevaplandırılmaması durumunda talebin reddedilmiş sayılacağı ve başvuruyla birlikte durmuş olan dava açma süresinin yeniden işlemeye başlayacağı hüküm altına alınmıştır.

Teklifle, Kanunun 10 uncu maddesinde yer alan idari başvurulara cevap verme süresinin kısaltılmış olması nazara alınarak, 11 inci maddede yer alan üst makamın veya üst makam yoksa işlemi yapmış olan makamın cevap verme süresi de altmış günden otuz güne indirilmektedir. Belirtmek gerekir ki, bu değişikliğin özel kanunlarda yer alan aynı mahiyetteki sürelerle bir tesiri olmayacaktır.

MADDE 3- Teklifle, 2577 sayılı Kanunun 10 uncu ve 11 inci maddelerinde yapılması öngörülen değişiklikler dikkate alınarak, idari eylemler nedeniyle dava açmadan önce idareye yapılan zorunlu başvurulara ilişkin idareye tanınan altmış günlük cevap verme süresi de otuz güne indirilmektedir.

MADDE 4- Maddeyle, yargılamada yaşanan gecikmelerin önüne geçilmesi ve makul sürede yargılanma hakkı ile hak arama hürriyetinin daha etkin korunması amacıyla, idari yargı mercilerince verilen nihai kararların gerekçesiyle birlikte en geç otuz gün içinde yazılması hükme bağlanmaktadır.

MADDE 5- Teklifte, idari başvuruların cevaplandırılması için 2577 sayılı Kanununun 10 uncu, 11 inci ve 13 üncü maddelerinde yer alan süreler altmış günden otuz güne; kesin olmayan cevaplar için 10 uncu maddede öngörülen bekleme süresi ise altı aydan dört aya indirilmektedir.

Mevcut düzenlemeye göre, idari başvuruların herhangi bir nedenle altmış gün içinde yazılı olarak cevaplandırılmaması durumunda istek reddedilmiş sayılmakta ve bu sürenin bittiği tarihten itibaren dava açma süresi işlemeye başlamaktadır. İsteğin reddedilmiş sayılmasının dava açma süresinin başlangıcı bakımından belirleyici olması ve Teklifte idarenin cevap verme süresinin kısaltılması sebebiyle mevcut başvurular bakımından farklı uygulamalara ve hak kayıplarına neden olmamak için geçici düzenleme yapılmasına ihtiyaç bulunmaktadır.

Bu hususlar nazara alınarak, bu Kanunun yürürlüğünden önce yapılmış idari başvurular bakımından, idarenin cevap verme süresinin altmış gün, kesin olmayan cevaplar için öngörülen bekleme süresinin ise altı ay olarak uygulanmaya devam olunması sağlanmaktadır. Bir başka ifadeyle bu Kanunla 2577 sayılı Kanununun 10 uncu, 11 inci ve 13 üncü maddelerinde yapılan değişiklikler, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra yapılan başvurular hakkında uygulanacaktır.

MADDE 6- Maddeyle, 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 82 nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde düzenleme yapılarak, özellikle kadına karşı şiddet eylemleriyle daha etkin mücadele edilmesi ve caydırıcılığın sağlanması amacıyla kasten öldürme suçunun fail tarafından boşandığı eşine karşı işlenmesi hali, suçun nitelikli halleri arasına alınmaktadır.

MADDE 7- Maddeyle, 5237 sayılı Kanununun 86 ncı maddesinin üçüncü fıkrasının (a) bendinde düzenleme yapılarak, özellikle kadına karşı şiddet eylemleriyle daha etkin mücadele edilmesi ve caydırıcılığın sağlanması amacıyla kasten yaralama suçunun fail tarafından boşandığı eşine karşı işlenmesi hali, suçun nitelikli halleri arasına alınmaktadır.

MADDE 8- Maddeyle, 5237 sayılı Kanununun 96 ncı maddesinin ikinci fıkrasının (b) bendinde düzenleme yapılarak, özellikle kadına karşı şiddet eylemleriyle daha etkin mücadele edilmesi ve caydırıcılığın sağlanması amacıyla eziyet suçunun fail tarafından boşandığı eşine karşı işlenmesi hali, suçun nitelikli halleri arasına alınmaktadır.

MADDE 9- Maddeyle, 5237 sayılı Kanununun 109 uncu maddesinin üçüncü fıkrasının (e) bendinde düzenleme yapılarak, özellikle kadına karşı şiddet eylemleriyle daha etkin mücadele edilmesi ve caydırıcılığın sağlanması amacıyla kişiyi hürriyetinden yoksun kılma suçunun fail tarafından boşandığı eşine karşı işlenmesi hali, suçun nitelikli halleri arasına alınmaktadır.

MADDE 10- Maddeyle, 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 12 nci maddesine yeni bir fıkra eklemek suretiyle, bilişim sistemlerinin, banka veya kredi kurumlarının ya da banka veya kredi kartlarının araç olarak kullanılması suretiyle işlenen suçlarda, davaya bakma yetkisi bakımından suçun işlendiği yer mahkemesine ilave olarak mağdurun yerleşim yeri mahkemelerinin de yetkili hale getirilmesi sağlanmaktadır. Düzenlemeyle, soruşturma ve kovuşturma aşamalarında verilebilecek yetkisizlik kararları nedeniyle ortaya çıkacak zaman ve hak kayıplarının önlenmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 11- Maddeyle, 5271 sayılı Kanunun 44 üncü maddesinin birinci fıkrasına hüküm eklemek suretiyle, usulüne uygun olarak çağrılıp da mazeret bildirmeksizin gelmeyen tanıklar hakkında verilen zorla getirme kararlarının bildirilmesine ilişkin ilave bir usul kabul edilmektedir. Buna göre, teknolojik gelişmeler doğrultusunda yargısal etkinlik ve verimliliğin artırılması amacıyla mevcut usule ek olarak zorla getirme kararlarının; telefon, telgraf, faks, elektronik posta gibi iletişim araçlarından yararlanılmak suretiyle bildirileceği hükme bağlanmaktadır. Belirtmek gerekir ki, bu bildirim için tanığın iletişim bilgilerinin dosyada bulunması gerekli ve sayılan araçlardan en az birisiyle bildirimde bulunulması yeterli olacaktır.

MADDE 12- Maddeyle, 5271 sayılı Kanunun 94 üncü maddesine fıkra eklemek suretiyle, ifadesi alınmak amacıyla düzenlenen yakalama emri üzerine mesai saatleri dışında yakalanan ve belirlenen tarihte yargı mercii önünde hazır bulunmayı taahhüt eden kişinin Cumhuriyet savcısının emri doğrultusunda serbest bırakılabileceği düzenlenmektedir. Böylelikle, kişilerin özgürlüğünü kısıtlayan koruma tedbirlerinden olan yakalama emrinin, telafisi güç zararlar doğurmasının önüne geçilmesi amaçlanmaktadır. Belirtilmelidir ki, bu düzenleme, sadece ifade almak amacıyla düzenlenen yakalama emirleri nedeniyle ve mesai saatleri dışında yakalanan kişiler bakımından uygulanabilecektir. Ayrıca, bu hükmün her yakalama emri için ancak bir kez uygulanabileceği kabul edilmektedir. Diğer yandan, taahhüdünü yerine getirmeyen kişiye, yakalama emrinin düzenlendiği yer Cumhuriyet savcısı tarafından bin Türk Lirası idari para cezası verilecektir.

MADDE 13- Maddeyle, 5271 sayılı Kanunun 100 üncü maddesinin üçüncü fıkrasında düzenleme yapmak suretiyle, fıkroda belirtilen suçların işlendiği hususunda somut delillere dayanan kuvvetli şüphe sebeplerinin varlığı halinde tutuklama nedeninin var sayılabileceği kabul edilmektedir. Esasen maddenin birinci, ikinci ve üçüncü fıkraları birlikte değerlendirildiğinde üçüncü fıkroda sayılan suçlar bakımından da tutuklama tedbirine başvurulabilmesi için birinci fıkroda belirtilen kuvvetli suç şüphesinin varlığını gösteren somut delillerin bulunması gerekmektedir. Ancak uygulamada bu hususun değerlendirilmesi bakımından bazı tereddütlerin yaşandığı gözlemlenmiştir. Söz konusu tereddütlerin giderilmesi amacıyla üçüncü fıkroda düzenleme yapılmaktadır.

MADDE 14- Maddeyle, 5271 sayılı Kanunun 101 inci maddesinde düzenleme yapılmaktadır.

Mevzuatımıza göre tutuklama, istisnai bir tedbir olup, öncelikli olarak değerlendirilecek husus, tutuklama yerine adli kontrol veya diğer koruma tedbirlerinin yeterli olup olmadığıdır.

Maddenin birinci fıkrasında Cumhuriyet savcısının tutuklama istemlerinde mutlaka gerekçe göstereceği ve adli kontrol uygulamasının yetersiz kalacağını belirten hukukî ve fiilî nedenlere yer vereceği düzenlenmiştir.

Maddenin ikinci fıkrasında yapılması öngörülen değişiklikle, tutuklamaya, tutuklamanın devamına veya bu husustaki bir tahliye isteminin reddine ilişkin hâkim veya mahkeme kararlarında, mevcut koşullara ilave olarak adli kontrol uygulamasının yetersiz kalacağını gösteren delillerin de somut olgularla gerekçelendirilerek açıkça gösterilmesi gerektiği kabul edilmektedir.

MADDE 15- Maddeyle, 5271 sayılı Kanunun adli kontrol yükümlülüklerinin düzenlendiği 109 uncu maddesinin altıncı fıkrasında değişiklik yapmak suretiyle, kişi özgürlüğünü sınırlama sonucunu doğuran konutu terk etmeme yükümlülüğünün cezadan mahsup edilebilmesine imkan tanınmaktadır. Buna göre, konutu terk etmeme yükümlülüğü şahsî hürriyeti sınırlama sebebi sayılarak, bu yükümlülük altında geçen her iki günün, cezanın mahsubunda bir gün olarak dikkate alınacağı hükme bağlanmaktadır.

MADDE 16- Maddeyle, 5271 sayılı Kanunun 110 uncu maddesinde düzenleme yapmak suretiyle, gerek soruşturma gerekse kovuşturma evresinde adli kontrol yükümlülüğünün devamının gerekip gerekmeyeceği hususunun yargı mercilerince 109 uncu madde hükümleri göz önünde bulundurularak belirli aralıklarla incelenmesi zorunlu hale getirilmektedir.

Soruşturma evresinde, şüphelinin adli kontrol yükümlülüğünün devamının gerekip gerekmeyeceği hususunda en geç dört aylık aralıklarla Cumhuriyet savcısının istemi üzerine sulh ceza hâkimi tarafından bir karar verilecektir. Kovuşturma evresinde ise mahkeme, hakkında adli kontrol kararı bulunan sanığın bu yükümlülüğünün devam edip etmeyeceğine en geç dört aylık süre içinde re'sen karar verecektir.

MADDE 17- Maddeyle, 5271 sayılı Kanuna 110/A maddesi eklemek suretiyle, adli kontrol tedbiri bakımından azami süreler belirlenmektedir. Düzenlemeye göre, adli kontrol yükümlülüğü altında geçirilecek süre, bu yükümlülüğün uygulanmasına neden olan suçta göre değişebilmektedir.

Adli kontrol süresi, ağır ceza mahkemesinin görevine girmeyen işlerde en çok iki yıl olup, bu süre, zorunlu hallerde gerekçesi gösterilerek bir yıl daha uzatılabilecektir.

Ağır ceza mahkemesinin görevine giren işlerde ise adli kontrol süresi en çok üç yıl olup, bu süre, zorunlu hallerde gerekçesi gösterilerek uzatılabilecektir. Ancak uzatma süresi, toplam üç yılı, Türk Ceza Kanununun İkinci Kitap Dördüncü Kısım Dördüncü, Beşinci, Altıncı ve Yedinci Bölümünde tanımlanan suçlar ile Terörle Mücadele Kanunu kapsamına giren suçlarda dört yılı geçemeyecektir.

Düzenlemede öngörülen süreler, kişilerin zorunlu olarak adli kontrol yükümlülüğüne tabi tutulmaları gereken süreler olmayıp, belirtilen süreler dolmadan da her zaman adli kontrol yükümlülüğüne son verilebilecektir.

Düzenlemeyle, kişilerin özgürlüklerinin güvence altına alınması ve adli kontrol tedbirinin ölçsüz olarak uygulanmasının önüne geçilmesi amaçlanmaktadır.

Ayrıca, maddenin üçüncü fıkrası uyarınca adli kontrol süreleri, çocuklar bakımından yarı oranında uygulanacaktır.

MADDE 18- Maddeyle, 5271 sayılı Kanunun 137 nci maddesinin üçüncü fıkrasına hüküm eklemek suretiyle, kovuşturmayaya yer olmadığına dair karar verilmesi halinde olduğu gibi beraat kararı verilmesi halinde de tespit veya dinlemeye ilişkin kayıtların, hâkim denetimi altında yok edileceği kabul edilmektedir. Böylelikle, soruşturma aşamasında tespit veya dinlemeye ilişkin kayıtların yok edilme usulü, kovuşturma aşamasında beraat kararları bakımından da uygulanacaktır. Belirtilmelidir ki, bu kayıtların yok edilmesi işlemi ancak beraat kararlarının kesinleştiği tarihten sonra yapılacaktır.

MADDE 19- Maddeyle, 5271 sayılı Kanunun 170 inci maddesinin dördüncü fıkrasında düzenleme yapmak suretiyle, iddianamede olayların delillerle ilişkilendirilerek açıklandığı bölümde, yüklenen suç oluşturulan olaylar ve suçun delilleriyle ilgisi bulunmayan bilgilere yer verilemeyeceği hüküm altına alınmaktadır.

Düzenlemeyle, Anayasa ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinde yer alan özel hayata ve aile hayatına saygı gösterilmesini isteme hakkının yanı sıra kişilik haklarını koruyucu bir hukuk kuralı getirilmektedir.

MADDE 20- Maddeyle, 5271 sayılı Kanunun 176 ncı maddesinin birinci fıkrasına hüküm eklemek suretiyle, teknolojik gelişmeler doğrultusunda yargısal etkinlik ve verimliliğin artırılmasına yönelik düzenleme yapılmaktadır. Buna göre, iddianameye ilişkin bilgiler ile duruşma tarihinin; telefon, telgraf, faks, elektronik posta gibi iletişim bilgilerinin dosyada bulunması halinde bu araçlardan yararlanılmak suretiyle de sanığa bildirileceği kabul

edilmektedir. Ancak, çağrı kâğıdına bağlanan sonuçlar, bu durumda uygulanmayacaktır. Belirtmek gerekir ki, sayılan araçlardan en az birisiyle bildirimde bulunmak yeterli olacaktır.

MADDE 21- Maddeyle, 5271 sayılı Kanunun 233 üncü maddesinin birinci fıkrasına hüküm eklemek suretiyle, ceza yargılamasında mağdur veya şikâyetçinin suçun hukuki nitelendirmesinden duruşmaya başlamadan önce haberdar edilmesini temin etmek amacıyla kovuşturma evresine geçildiğinde çağrı kâğıdına iddianamenin de eklenmesi zorunlu hale getirilmektedir. Ayrıca, iddianameye ilişkin bilgiler ile duruşma tarihi; telefon, telgraf, faks, elektronik posta gibi iletişim bilgilerinin dosyada bulunması halinde bu araçlardan yararlanılmak suretiyle de mağdur veya şikâyetçiye bildirilecektir. Belirtmek gerekir ki, sayılan araçlardan en az birisiyle bildirimde bulunmak yeterli olacaktır.

Maddenin ikinci fıkrasında yapılan düzenlemeyle, mağdur veya şikâyetçi hakkında çıkarılacak zorla getirme kararları bakımından da tanıklara ilişkin hükümlerin uygulanabilmesine imkan sağlanmaktadır. Düzenleme bu Kanunla 44 üncü maddede yapılan değişiklikle birlikte değerlendirilmelidir.

MADDE 22- Niteliği gereği ispatı daha kolay olan ve belirli bir önem derecesinin altındaki bazı suçlarda, muhakeme sürecinin formalitelerden arındırılarak kısaltılması, işlenen suçlara kısa süre içinde etkili ve orantılı bir karşılık verilerek bozulan kamu düzeninin yeniden sağlanması amacıyla ceza muhakemesi sistemimize 7188 sayılı Kanunla seri muhakeme usulü dâhil edilmiştir. Bu usulün uygulanmasında öncelikle, Cumhuriyet savcısı veya kolluk görevlileri şüpheliyi seri muhakeme usulü hakkında bilgilendirmekte ve şüphelinin usul hakkında aydınlatılması sağlanmaktadır. Belirtilmelidir ki, bu usul, soruşturma evresi sonunda kamu davası açılması için yeterli şüpheye ulaşıldığı ve kamu davasının açılmasının ertelenmesine karar verilmediği takdirde uygulanabilecektir. Bu yönden seri muhakeme usulü, şüphelinin daha az yaptırım beklentisiyle uygulanmasını kabul ettiği bir usuldür. Bu usulün uygulanabilmesi için öncelikle şüphelinin Cumhuriyet savcısının teklifini müdafii huzurunda kabul etmesi ve mahkemenin de şüpheliyi tekrar müdafii huzurunda dinlemesi gerekir. Bir başka deyişle, şüphelinin seri muhakeme usulünün uygulanması yönündeki iradesi, yeterli hukuki güvencelerle donatılarak müdafinin hukuki yardımı eşliğinde alınmaktadır.

Maddeyle, 5271 sayılı Kanunun 250 nci maddesinin dördüncü fıkrasına hüküm eklemek suretiyle, seri muhakeme usulünde yaptırımın belirlenmesi bakımından koşulları bulunması halinde Türk Ceza Kanununun 43 üncü maddesinde yer alan zincirleme suça ilişkin hükümlerin uygulanabilmesine imkân sağlanmaktadır. Böylelikle, uygulamada zincirleme suçlarda seri muhakeme usulünün uygulanıp uygulanmayacağı konusunda yaşanan tereddütlerin giderilmesi amaçlanmaktadır. Buna göre, Türk Ceza Kanununun 61 inci maddesinin birinci fıkrasında belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak suçun kanuni tanımında öngörülen cezanın alt ve üst sınırı arasında temel ceza belirlenecek, koşulları bulunması halinde 43 üncü madde uyarınca zincirleme suça ilişkin artırım oranı uygulanacak ve akabinde sonuç cezadan yarı oranında indirim yapılacaktır.

Maddenin sekizinci fıkrasına eklenen hükümlerle, mahkemece tespit edilen eksikliklerin tamamlanması amacıyla talep yazısının Cumhuriyet başsavcılığına iade edilebilmesine ilişkin düzenleme yapılmaktadır. Mahkemece tespit edilen eksiklikler Cumhuriyet savcısı tarafından tamamlandıktan sonra talep yazısı yeniden düzenlenerek mahkemeye gönderilebilecektir.

Maddenin dokuzuncu fıkrasında, Anayasa Mahkemesinin 31/3/2021 tarihli ve E: 2020/35; K: 2021/26 sayılı iptal kararı doğrultusunda düzenleme yapılmaktadır. Belirtmek gerekir ki, seri muhakeme usulünün uygulanmasında denetim fonksiyonunu icra eden ve neticesinde hüküm kuran mahkemenin görevi, talep yazısındaki kabul ile hukukî vasıflandırmanın somut olaya uygunluğunu denetlemektir. Yapılan düzenlemeye göre seri muhakeme usulünde talep yazısını alan mahkeme, fıkrada yer alan mevcut koşulların yanı sıra

dosyadaki delillerin mahkûmiyet kararı verilmesine yeterli olduğu kanaatine varırsa, talep yazısında belirtilen yaptırımdan daha ağır olmamak üzere maddenin dört ilâ yedinci fıkralarında yer alan düzenlemeler kapsamında hüküm kuracaktır. Buna karşın mahkemenin, dosyadaki delilleri takdir etmek suretiyle mahkûmiyet dışında beraat veya düşme gibi bir karar verilmesi gerektiği kanaatine varması durumunda talebi reddetmesi gerekecektir. Mahkemenin, maddi gerçeğin araştırılması amacıyla soruşturmanın genişletilmesi, yeni delillerin toplanması, tanık dinlenmesi gibi yetkileri bulunmadığından, maddî hakikatin ortaya çıkarılabilmesini teminen böyle bir araştırma yapılmasına ihtiyaç duyduğu takdirde bu usulün uygulanmasına ilişkin talebi reddetmesi gerekecektir. Buna ilave olarak mahkeme, Cumhuriyet savcısının suça ilişkin hukukî vasıflandırmasıyla bağlı olmadığından, eylemin seri muhakeme kapsamında olmadığı kanaatine ulaşması halinde de talebi reddedecektir. Bu durumda soruşturmanın genel hükümlere göre sonuçlandırılması amacıyla dosyanın Cumhuriyet başsavcılığına gönderilmesi gerekmektedir.

Maddenin onbirinci fıkrasına eklenen hükümlerle, seri muhakeme usulü kapsamına giren bir suçun, kapsama girmeyen başka bir suçla birlikte işlenmesi halinde, bu usulün uygulanmayacağı düzenlenmek suretiyle uygulamada yaşanan sorunların önüne geçilmesi amaçlanmaktadır.

Maddenin ondördüncü fıkrasında yapılan değişikliklerle, dokuzuncu fıkra kapsamında mahkemece kurulan hükme yapılan itirazın, itiraz mercii tarafından hangi şartlar bakımından inceleneceği hususu açıklığa kavuşturulmaktadır.

MADDE 23- Basit yargılama usulü; asliye ceza mahkemesinde görülen, adli para cezasını ve/veya üst sınırı iki yıl veya daha az süreli hapis cezasını gerektiren suçlar bakımından duruşma yapılmaksızın yazılı beyan ve savunma esasına dayanan, bazı yargılama prosedürlerinin uygulanmasından vazgeçilmesi nedeniyle yargı mercilerine emek ve vakit tasarrufu sağlayan alternatif bir yargılama usulüdür. Asliye ceza mahkemesince, iddianamenin kabulünden sonra dosya kapsamı itibarıyla yargılamaya konu olayların karmaşık olup olmaması, çözümünde hukuki ve olgusal herhangi bir sorunla karşılaşılıp karşılaşılmaması, tanık dinlemenin, keşif yapmanın ya da bilirkişi raporu almanın zorunlu olup olmaması gibi hususlar değerlendirilerek, basit yargılama usulünün uygulanıp uygulanmayacağı takdir edilecektir. Bu takdir basit yargılama usulünün uygulanmaması yönünde gerçekleşirse genel hükümlere göre yargılamaya başlanacak ve duruşma günü belirlenecektir.

Maddeyle, 5271 sayılı Kanunun 251 inci maddesinin birinci fıkrasına hüküm eklemek suretiyle, iddianamenin kabulünden sonra 175 inci maddenin ikinci fıkrası gereğince duruşma gününün belirlenmesi durumunda basit yargılama usulünün uygulanamayacağı açıkça düzenlenmektedir. Basit yargılama usulü ancak iddianamenin kabulünden sonra ve fakat duruşma günü belirlenmeden önce uygulanabilecek bir usuldür. Düzenlemeyle, duruşma günü belirlendikten, başka bir ifadeyle sanık hakkında genel hükümlere göre yargılama yapılmasına karar verildikten sonra, artık basit yargılama usulüne dönülmesinin mümkün olmayacağı hüküm altına alınmaktadır.

MADDE 24- Maddeyle, 5271 sayılı Kanunun 268 inci maddesinde değişiklik yapılmaktadır. Düzenlemeyle, sulh ceza hâkimliğinin tutuklama ve adli kontrol tedbirleriyle ilgili olarak verdiği her türlü karara karşı yapılan itirazların, yargı çevresinde bulunduğu asliye ceza mahkemesi hâkimi tarafından incelenmesi sağlanmaktadır. Sulh ceza hâkimliği işlerinin asliye ceza hâkimi tarafından görülmesi halinde ise bu kapsamda yapılacak itirazları inceleme yetkisi, yargı çevresinde bulunduğu ağır ceza mahkemesi başkanına verilmektedir. Böylelikle, sulh ceza hâkimliğinin tutuklama ve adli kontrol tedbirleriyle ilgili olarak verdiği kararlar bakımından yatay itiraz usulü yerine, dikey itiraz usulü getirilmektedir.

Belirtmek gerekir ki, sulh ceza hâkimliği tarafından verilen bütün kararlara karşı asliye ceza mahkemesi hâkimine itiraz yoluna gidilemeyecek, tutuklama ve adli kontrol tedbirleri haricinde verilen kararlar bakımından 268 inci maddenin üçüncü fıkrasının (a) bendindeki mevcut usule göre itiraz incelemesine devam edilecektir.

Tutuklama ve adli kontrol tedbirleriyle ilgili verilen bir karara yapılan itiraz ile arama ve elkoyma gibi diğer koruma tedbirleri hakkında verilen bir karara itiraz edilmesi halinde, itirazı incelemeye yetkili merciler farklı olacaktır. Bu durumda, itirazların gecikmeksizin incelenmesi amacıyla, kararına itiraz edilen sulh ceza hâkimliği tarafından gerekli tedbirler alınacaktır.

MADDE 25- Maddeyle, hâkim adayları ile avukat stajyerlerine Anayasa Mahkemesinde staj yapma imkânı getirilmektedir.

MADDE 26- Yürürlük maddesidir.

MADDE 27- Yürütme maddesidir.

CEZA MUHALEMESİ KANUNU VE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 6/1/1982 tarihli ve 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 10 uncu maddesinin ikinci fıkrasının birinci ve üçüncü cümlelerinde yer alan "Altmış" ibareleri "Otuz" şeklinde, ikinci cümlesinde yer alan "altmış" ibaresi "otuz" şeklinde, beşinci cümlesinde yer alan "altı" ibaresi "dört" şeklinde ve altıncı cümlesinde yer alan "altmış günlük" ibaresi "otuz günlük" şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 2- 2577 sayılı Kanunun 11 inci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan "Altmış" ibaresi "Otuz" şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 3- 2577 sayılı Kanunun 13 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan "altmış" ibaresi "otuz" şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 4- 2577 sayılı Kanunun 24 üncü maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

"Kararlar, verildiği tarihten itibaren otuz gün içinde yazılır ve imzalanır."

MADDE 5- 2577 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

"GEÇİCİ MADDE 10- 1. Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce 10 uncu, 11 inci ve 13 üncü maddeler uyarınca idareye yapılmış başvurular bakımından, belirtilen maddelerde bu Kanunla yapılan değişikliklerden önceki süreler uygulanır."

MADDE 6- 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 82 nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde yer alan "eş" ibaresi "eş, boşandığı eş" şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 7- 5237 sayılı Kanunun 86 ncı maddesinin üçüncü fıkrasının (a) bendinde yer alan "eşe" ibaresi "eşe, boşandığı eşe" şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 8- 5237 sayılı Kanunun 96 ncı maddesinin ikinci fıkrasının (b) bendine "eşe" ibaresinden sonra gelmek üzere "veya boşandığı eşe" ibaresi eklenmiştir.

MADDE 9- 5237 sayılı Kanunun 109 uncu maddesinin üçüncü fıkrasının (e) bendine "eşe" ibaresinden sonra gelmek üzere "ya da boşandığı eşe" ibaresi eklenmiştir.

MADDE 10- 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 12 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"(6) Bilişim sistemlerinin, banka veya kredi kurumlarının ya da banka veya kredi kartlarının araç olarak kullanılması suretiyle işlenen suçlarda mağdurun yerleşim yeri mahkemeleri de yetkilidir."

MADDE 11- 5271 sayılı Kanununun 44 üncü maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Zorla getirme kararı; telefon, telgraf, faks, elektronik posta gibi iletişim bilgilerinin dosyada bulunması halinde bu araçlardan yararlanılmak suretiyle de tanığa bildirilir.”

MADDE 12- 5271 sayılı Kanununun 94 üncü maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(3) İfadesi alınmak amacıyla düzenlenen yakalama emri üzerine mesai saatleri dışında yakalanan ve belirlenen tarihte yargı mercii önünde hazır bulunmayı taahhüt eden kişinin serbest bırakılması, Cumhuriyet savcısı tarafından emredilebilir. Bu hüküm her yakalama emri için ancak bir kez uygulanabilir. Taahhüdünü yerine getirmeyen kişiye, yakalama emrinin düzenlendiği yer Cumhuriyet savcısı tarafından bin Türk Lirası idari para cezası verilir.”

MADDE 13- 5271 sayılı Kanununun 100 üncü maddesinin üçüncü fıkrasına “hususunda” ibaresinden sonra gelmek üzere “somut delillere dayanan” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 14- 5271 sayılı Kanununun 101 inci maddesinin ikinci fıkrasına (c) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki bent eklenmiştir.

“d) Adli kontrol uygulamasının yetersiz kalacağını,”

MADDE 15- 5271 sayılı Kanununun 109 uncu maddesinin altıncı fıkrasında yer alan “(e) bendinde” ibaresi “(e) ve (j) bentlerinde” şeklinde değiştirilmiş ve aynı fıkraya aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Ancak, (j) bendinde belirtilen konutunu terk etmemek yükümlülüğü altında geçen her iki gün, cezanın mahsubunda bir gün olarak dikkate alınır.”

MADDE 16- 5271 sayılı Kanununun 110 uncu maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan “bu madde hükümleri,” ibaresi “bu maddenin birinci ve ikinci fıkra hükümleri,” şeklinde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(4) Şüpheli veya sanığın adli kontrol yükümlülüğünün devamının gerekip gerekmeyeceği hususunda en geç dört aylık aralıklarla; soruşturma evresinde Cumhuriyet savcısının istemi üzerine sulh ceza hâkimi, kovuşturma evresinde ise re’sen mahkeme tarafından 109 uncu madde hükümleri göz önünde bulundurularak karar verilir.”

MADDE 17- 5271 sayılı Kanuna 110 uncu maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Adli kontrol altında geçecek süre

MADDE 110/A- (1) Ağır ceza mahkemesinin görevine girmeyen işlerde adli kontrol süresi en çok iki yıldır. Ancak bu süre, zorunlu hallerde gerekçesi gösterilerek bir yıl daha uzatılabilir.

(2) Ağır ceza mahkemesinin görevine giren işlerde, adli kontrol süresi en çok üç yıldır. Bu süre, zorunlu hallerde, gerekçesi gösterilerek uzatılabilir; uzatma süresi toplam üç yılı, Türk Ceza Kanununun İkinci Kitap Dördüncü Kısım Dördüncü, Beşinci, Altıncı ve Yedinci Bölümünde tanımlanan suçlar ile Terörle Mücadele Kanunu kapsamına giren suçlarda dört yılı geçemez.

(3) Bu maddede öngörülen adli kontrol süreleri, çocuklar bakımından yarı oranında uygulanır.”

MADDE 18- 5271 sayılı Kanunun 137 nci maddesinin üçüncü fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiş, maddenin dördüncü fıkrasına “soruşturma” ibaresinden sonra gelmek üzere “veya kovuşturma” ibaresi eklenmiş ve aynı fıkra da yer alan “Başsavcılığı,” ibaresi “başsavcılığı veya mahkeme,” şeklinde değiştirilmiştir.

“Beraat kararı verilmesi durumunda da tespit veya dinlemeye ilişkin kayıtlar, hâkim denetimi altında aynı usulle yok edilir.”

MADDE 19- 5271 sayılı Kanunun 170 inci maddesinin dördüncü fıkrasında yer alan “açıklanır.” ibaresi “açıklanır; yüklenen suçu oluşturan olaylar ve suçun delilleriyle ilgisi bulunmayan bilgilere yer verilmez.” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 20- 5271 sayılı Kanunun 176 ncı maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Ayrıca, iddianameye ilişkin bilgiler ve duruşma tarihi; telefon, telgraf, faks, elektronik posta gibi iletişim bilgilerinin dosyada bulunması halinde bu araçlardan yararlanılmak suretiyle de bildirilir, ancak çağrı kâğıdına bağlanan sonuçlar bu durumda uygulanmaz.”

MADDE 21- 5271 sayılı Kanunun 233 üncü maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki cümleler ve ikinci fıkrasına “yapılacak çağrı” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve zorla getirme” ibaresi eklenmiştir.

“Kovuşturma evresine geçildiğinde çağrı kâğıdına iddianame eklenir. Ayrıca, iddianameye ilişkin bilgiler ve duruşma tarihi; telefon, telgraf, faks, elektronik posta gibi iletişim bilgilerinin dosyada bulunması halinde bu araçlardan yararlanılmak suretiyle de bildirilir.”

MADDE 22- 5271 sayılı Kanunun 250 nci maddesinin dördüncü fıkrasına “temel cezadan” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve koşulları bulunduğu takdirde zincirleme suça ilişkin hükümler uygulandıktan sonra belirlenen cezadan” ibaresi ve maddenin sekizinci ve onbirinci fıkralarına sırasıyla aşağıdaki cümleler eklenmiş, dokuzuncu fıkrasında yer alan “şartların gerçekleştiği ve eylemin seri muhakeme usulü kapsamında olduğu kanaatine varırsa talepte belirlenen yaptırım doğrultusunda” ibaresi “şartların gerçekleştiği, eylemin seri muhakeme usulü kapsamında olduğu ve dosyadaki mevcut delillere göre mahkumiyet kararı verilmesi gerektiği kanaatine varırsa talep yazısında belirtilen yaptırımdan daha ağır olmamak üzere dört ilâ yedinci fıkra hükümleri doğrultusunda” şeklinde ve ondördüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Bu fıkra ya aykırı olarak düzenlendiği, belirlenen yaptırımda maddi hata yapıldığı, yaptırım hakkında 231 inci veya Türk Ceza Kanununun 50 ve 51 inci maddelerinin uygulanmasında objektif koşulların gerçekleşmediği ya da teklif edilen cezanın mahiyetine uygun bir güvenlik tedbiri belirtilmediği anlaşılan talep yazısı, eksikliklerin tamamlanması amacıyla mahkemece Cumhuriyet başsavcılığına iade edilir. Cumhuriyet savcısı tarafından eksiklikler tamamlandıktan ve hatalı noktalar düzeltildikten sonra talep yazısı yeniden düzenlenerek mahkemeye gönderilir.”

“Seri muhakeme usulü, bu kapsama giren bir suçun, kapsama girmeyen başka bir suçla birlikte işlenmiş olması hâlinde uygulanmaz.”

“(14) Dokuzuncu fıkra kapsamında mahkemece kurulan hükme itiraz edilebilir. İtiraz mercii, itirazı üçüncü ve dokuzuncu fıkralardaki şartlar yönünden inceler.”

MADDE 23- 5271 sayılı Kanununun 251 inci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“175 inci maddenin ikinci fıkrası uyarınca duruşma günü belirlendikten sonra basit yargılama usulü uygulanmaz.”

MADDE 24- 5271 sayılı Kanununun 268 inci maddesinin üçüncü fıkrasının (b) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“b) Sulh ceza hâkimliğinin tutuklama ve adlî kontrole ilişkin verdiği kararlara karşı yapılan itirazların incelenmesi, yargı çevresinde bulunduğu asliye ceza mahkemesi hâkimine aittir. İtirazı incelemeye yetkili mercilerin farklı olduğu hallerde, itirazların gecikmeksizin incelenmesi amacıyla, kararına itiraz edilen sulh ceza hâkimliği tarafından gerekli tedbirler alınır. Sulh ceza hâkimliği işleri, asliye ceza hâkimi tarafından görülüyorsa itirazı inceleme yetkisi ağır ceza mahkemesi başkanına aittir.”

MADDE 25- 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanuna aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Mahkemede staj

MADDE 73/A- (1) Hâkim adayları ile avukat stajyerleri, Mahkemede staj yapabilir. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.”

MADDE 26- (1) Bu Kanunun;

- a) 16 ncı, 17 nci ve 24 üncü maddeleri 1/1/2022 tarihinde,
  - b) 11 inci, 20 nci ve 21 inci maddeleri 1/9/2021 tarihinde,
  - c) Diğer maddeleri ise yayımı tarihinde,
- yürürlüğe girer.

MADDE 27- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.